

Handläggare
Michael Svanström
20717

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2023-05-19

Ärendebeteckning
SBN 2023/0093

Samhällsbyggnadsnämnden

Remissvar på Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall; med konsekvensutredning, (2023-1613)

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunstyrelsen beslutar:

Kommunstyrelsen antar samhällsbyggnadsnämndens yttrande som sitt och överlämnar det som Kalmar kommuns yttrande gällande Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall; med konsekvensutredning.

Bakgrund

Boverket har presenterat förslag på föreskrifter enligt en ny regelmodell för Boverkets byggregler. Den nya regelmodellen är kallad Möjligheternas byggregler. Föreskrifterna förväntas träda i kraft 1 juli 2024 och samtidigt upphäva motsvarande regler i Boverkets byggregler (2011:6). Byggreglerna ska bestå av färre regler. Krav ska tydligt ställas på funktion med teknik- och materialneutrala, verifierbara funktionskrav. Endast bindande föreskrifter ska förekomma. Begreppen *bör* och *allmänna råd* ska tas bort. Boverkets mål är att den nya regelmodellen ska tydliggöra byggherrars frihet att föreslå egna lösningar som uppfyller föreskrifterna. Regeländringen ska främja kostnadseffektiva lösningar och bidra till nytänkande som på sikt ska bidra till förbättrad produktivitet och lägre byggkostnader. Ett par nya krav som införs är att byggherren ska redovisa fuktsäkerhetsdokumentation och luftkvalitetsdokumentation.

Yttrande

Samhällsbyggnadskontoret menar att även nuvarande version av Boverkets byggregler (2011:6) är utformad med funktionskrav vilket ger en god frihet för

byggherrars egna lösningar. Kontoret ser ett värde i att nuvarande regelmodell även innehåller allmänna råd som till exempel anger mått, temperaturer, beskrivningar och så vidare. De allmänna råden är idag inte bindande men fungerar som en vägledning för hur projektering och utförande av en byggåtgärd kan utföras för att uppfylla en föreskrift. Byggherrar kan följa allmänna råd i nuvarande BBR, alternativt uppfylla kraven på annat vis som är lika bra.

Samhällsbyggnadskontorets erfarenhet är att de allmänna råden i nu gällande BBR ger ett stöd för byggherrar, kontrollansvariga och projektörer. Den oerfarne byggherren vill ofta ha ramar för att vara trygg i vad som gäller för att uppfylla myndigheternas krav på byggnaden. Inte sällan efterfrågar byggherrar och entreprenörer tydliga besked om hur en detalj kan utformas för att uppfylla föreskrifterna. Varken nämndens tjänstepersoner eller certifierade kontrollansvariga ska i sin roll medverka i utformningen och projekteringen av en byggnad. Däremot kan de enkelt peka på exempelvis ett angivet mått i nuvarande BBR eller dess allmänna råd för att föra dialog om hur något kan utformas.

Att ta bort alla måttangivelser, temperaturer, beskrivningar och så vidare ur föreskrifter och allmänna råd bedöms riskera att skapa en större osäkerhet för den oerfarne byggherren. Sannolikt måste byggherren skaffa en större organisation med projektörer vilket innebär ökade kostnader. Arbetssätten för alla parter kommer att behöva förändras och mycket högre krav måste ställas på nämndens tjänstepersoner.

Samhällsbyggnadskontoret menar att den nya regelmodellen kan uppfattas mindre tydlig och lämna större utrymme för bedömningar. Skillnader i krav mellan olika tjänstepersoner riskerar att öka. Kommuner kommer att behöva satsa på ökade resurser och kompetensutveckling av tjänstepersoner, vilket kommer att innebära ökade kostnader. Kommuner kan tvingas höja bygglovsavgifter. Variationer i kravnivå mellan olika kommuners byggnadsnämnder riskerar att öka vilket kan skapa osund konkurrens. Kontoret befarar att förändringarna i vissa delar kan innebära ett mer otydligt och försvårande arbetssätt för byggherrar, dess organisation samt byggnadsnämnd. Kraven på att byggherrar ska redovisa fuktsäkerhetsdokumentation och luftkvalitetsdokumentation ses som relevant och positivt för vissa åtgärder medan det för andra mest riskerar att bli en kostsam pålaga.

Hur förändringen kan komma att påverka den gestaltade livsmiljön bedöms inte heller utrett i tillräcklig utsträckning. Under kapitel 7 beskrivs konsekvenser för boverkets förslag till föreskrifter. Här beskriver man att förslaget inte bedöms få några konsekvenser på arkitektur och gestaltad livsmiljö. Dock beskrivs en av konsekvenserna som ändringen antas få, är att de kan skapa möjligheter för mer funktionella planlösningar. Ordet funktionalitet definieras inte i texten. I politiken för gestaltad livsmiljö har man explicit uttryckt att det är kommunerna som har det yttersta ansvaret för vad som planeras och byggs. En viktig uppgift för kommunerna är att skapa förutsättningar för hållbara, hälsosamma och trivsamma livsmiljöer. Vi vill påpeka att allt formande av den fysiska miljön berör en gestaltad livsmiljö och då även förändringar i de föreskrifter som styr utformning. Det är således anmärkningsvärt att man drar slutsatsen att ändringarna inte påverkar

arkitektur och gestaltad livsmiljö utan att motivera denna slutsats överhuvud.

Vidare beskrivs i politik för gestaltad livsmiljö, arkitektonisk kvalitet som något som kan sammanfattas med att såväl form och funktion som material och omgivning behöver samspela och bidra till hälsa, välbefinnande, trivsel och hållbarhet. Bostäder bör vara utformade så att både inne- och utemiljö är tillgängliga, funktionella och utgör goda boendemiljöer. En god bostad behöver planeras utifrån en mängd aspekter, bl.a. ljud, ljus, rörelsemönster, rumssamband, tillgänglighet, funktion, estetik, sociala mönster, platsens förutsättningar och ekonomi. Alla dessa delar behöver samspela för att hög arkitektonisk kvalitet ska uppnås. Genom att föreslå att de allmänna råden ska tas bort samt minska på antalet regler med syfte att öppna för innovation för att uppnå funktionskrav som man upplevt som ej möjligt med dagens reglering, ser vi en fara i att kvalitén på livsmiljö riskerar försämrars då det som varit en tydlighet i vad som är en acceptabel lösning baserad på forskning och beprövad erfarenhet tas bort.

Sammantaget är man kritisk till den föreslagna regelmodellen.

Michael Svanström
Bygglovschef

Bilagor

Boverkets förslag på föreskrifter om skydd med 2023-03-21
hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om
hushållning med vatten och avfall med
konsekvensbeskrivning.